

Lise Lyck:

Krevjið at 3 mia. verða avskrivaðar 17. august

- Tað nýggja landsstýrið má mæta upp við einum greiðum útspæli 17. august. Tað eru góðir møguleikar fyri at ein stórur partur av skuldini verður avskrivaður, um føroyingarnir koma við eini heildarætlan. Tað hava teir ikki gjørt higartil.

Og so haldi eg tað eisini vera tíð uppá, at tit kanna møguleikarnar fyri betri marknaðarviðurskiptum, bæði í ES og aðrastaðni

Lise Lyck er tann danski búskaparfrøðingur, sum hevur gjørt mest vart við seg í sambandi við kreppuna í Føroyum.

Longu aftaná fyrstu avtaluna millum stjórnina og landsstýrið vísti hon alment

á, at politikararnir vóru á skeivari kós. Hon var eisini í almennum orðaskifti við Poul Nyrup Rasmussen um hetta.

Skuldin er ov stór
Tað, Lise Lyck serliga

hevur ført fram, er, at føroyingar ongan møguleika hava fyri at rinda alla skuldina aftur. Tað er neyðugt at ein partur av henni verður avskrivaður, skal samfelagið kunna koma aftur fótur.

Og tað heldur hon framvegis.

Heildarætlan

- Tá nú nýtt landsstýri er skipað, má tað fara undir at gera eina greiða ætlan fyri, hvussu uppleggið hjá føroyingum skal siggja út, tá tit aftur skulu fundast við stjórnina 17. august, sigur hon.

Lise Lyck flist á, at tey føroysku samráðingarfólkini áður ikki hava havt nakra tilfíla ætlan.

- Loysnirnar eru skornar eftir danskom leisti. Tað hevur manglað eitt greitt føroyskt útspæl, heldur hon.

Men hvussu skal hetta útspæl siggja út 17. august?

- Fyrst og fremst mugu tit krevja, at einar trýggjar milliáridir av skuldini verða avskrivaðar, sigur hon.

- Hetta er ein treyt fyri, at rentubyrðan kann koma niður á eitt rimiligt støði. Tað er rætt og slætt ógjærligt hjá føroyska samfelagnum at bera hesa byrðu sum er.

Skapar trúvirði

Flestu flokkar søgdu í valstríðnum, at teir vildu arbeiða fyri at fáa rentuna av skuldini niðurfrysta.

Men tað heldur Lise Lyck

ikkí vera nóg mikið.

- At niðurfrysta rentuna hjálpir sjálvsagt, men tað bætir ikki um sjálvt trúvirðið hjá tí føroyska búskapinum. Tað kann bara økjast, um skuld verður avskrivað. Eingin kann hava álit á føroyskum búskapi, so leingi skuldin er so stór.

Tvey fordømi

Lise Lyck vísir á, at tað bara eru tvey fordømi uppá samfeløg, sum hava havt so stóra skuld sum tað føroyska.

- Tað fyrri var, tá Týskland eftir kríggið skuldi rinda veldugar upphæddir í krígsskaðadurgjaldi. Henda skuld kundi ikki rindast, og endin var, at hon varð eftirgivin.

- Hiit dømi er Mexico, sum í 1982 boðaði frá, at landið ongan møguleika hevði fyri at rinda sína skuld aftur.

Lise Lyck greiðir frá at skuldin hjá hesum landi ikki bleiv eftirgivin, men trupulleikin bleiv loystur á ein

annan hátt: Nevniliga við at Mexico bleiv partur av NAFTA avtaluni, og harvið fekk góða atgongd til amerikanska marknaðin, umframt at kapitalur harvið bleiv furdur til Mexico.

ES

Vit siggja alto, at tveir møguleikar eru nýttir, tá lond hava verið í somu støðu sum Føroyar: Antin skuldin eftirgivin, ella er ein handilsavtala gjord, sum gevur góðar møguleikar fyri vinnuligari menning.

- Trupulleikin er, at í Føroyum hendir hvørki. Og tað er alneyðugt, at Føroya Landsstýri roynir báðar møguleikar, heldur Lise Lyck.

- Tú heldur tað alto eisini vera skilagott at fara at samráðast við ES um tættari samstarv?

- Sjálvandi! Nú vita vit ikki hvat hini norðurlondini gera, men fara tey uppá, so er vandi fyri, at Føroyar fara at standa ógvuliga einsamallir. Tað er ikki víst at

Lise Lyck: Tað er fullkomiliga órealistiskt at halda, at tit kunnu rinda alla skuldina aftur. Og tað er ikki nóg mikið, bara at niðurfrysta renturnar av verandi skuld

limaskapur er tað rætta, men tað komandi landsstýri má ið hvussu er kanna allar møguleikar.

Ísland er meira úti um seg

Lise Lyck heldur, at Føroyingar hava verið alt ov lítið úti um seg, tá umræður at finna nýggjar marknaðir.

Til dømis segði NAFTA, at lond sum vóru áhuga at vera við har, skuldu siga frá áðrenn juni mánað - og eitt av teimum londum sum boðaðu frá áhuga, var Ísland.

- Tað er týðuligt, at teir siggja vandan fyri at verða isoleraðir. Tí eru teir úti um seg. Og tað áttu føroyingar eisini at verið, heldur hon.

Vit hava fullan rætt til tað

Tað er ikki at bidda, at biðja danir átaka sær ein part av skuldini. Tað er okkara rættur

Lise Lyck heldur ikki at tað er petti eyðmýkjandi fyri føroyingar, um vit biðja um at fáa ein part av skuldini askrivaða.

Tá hon var í Føroyum seinast, hevði hon stóran fyreistur í Nóatúni, har hon greiddi frá sínum sjónarmiði.

Hon vísti á, at málsøki bankar og sparikassar als ikki er nevnt í heimastýrslógini, og at tað tí er staturin, sum hevur ábyrgdina av tí.

Tað kann tí ikki vera rætt, at heimastýrið

einsamalt skal bæta fyri tað, tá bankar fara á heysin.

Hon nevndi eisini fleiri dømi úr Danmark um, at nationalbankin - tvs. tann danski skattgjaldarin - hevði tikið um endan, tá bankar vóru famir á heysin.

Og tá tað prinsipielt eingin munur er á bankum í Danmark og bankum í Føroyum, so átti nationalbankin eisini at tikið um endan her.

S-S-

